

Skärgårdsgruppens inventering av öar i Luleå skärgård 1989

Sture Westerberg, Luleå Skärgårdsgrupp 1989

Förord

Luleå Skärgårdsgrupp utgörs av en fristående arbetsgrupp i Luleå naturskyddsförening. Gruppen bildades 1983 och består av representanter från följande organisationer: Svenska turistföreningen, STF, Svenska naturskyddsföreningen, SNF, Norrbottens ornitologiska förening, NOF, Luleå miljögrupp, Luleå segelsällskap, LLS och Länsstyrelsen i Norrbottens län,

Skärgårdsgruppens målsättning är:

- ◆ Inventera och redovisa skyddsvärda delar av skärgården.
- ◆ Informera om skärgårdens stora rekreativa och vetenskapliga värden.
- ◆ Kartlägga hoten mot skärgården.
- ◆ Fungera opinionsbildande i skärgårdsfrågor.
- ◆ Verka för att långtgående naturvårdshänsyn tas vid skogsbruk och andra ingrepp.
- ◆ Vara remissorgan i skärgårdsfrågor.
- ◆ Sammanställa och redovisa skyddsvärd natur till länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen och Luleå kommun.

Föreliggande rapport har tillkommit från en veckas inventering och är sammanställd av Sture Westerberg.

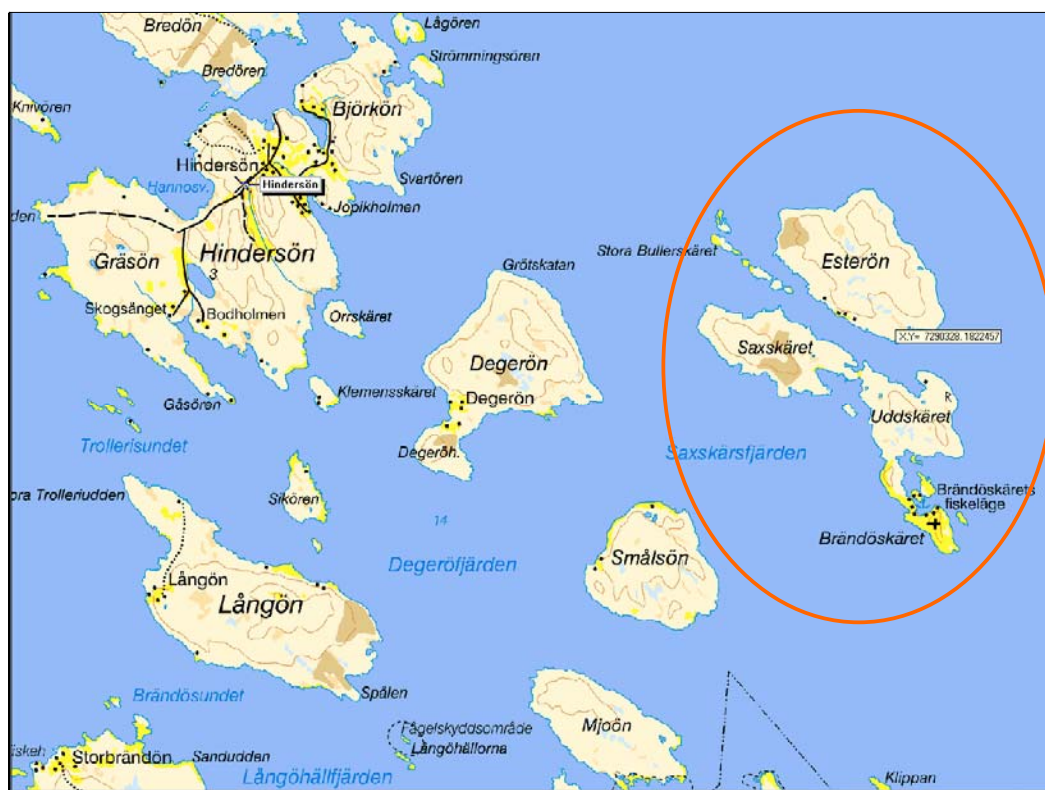
Innehållsförteckning

	Sida
Översiktskarta	1
Skärgårdsinventering	2
Sammanställning av intressanta och skyddsvärda lokaler	4
Stora och Lilla Bullerskäret samt Kråkrevet	6
Artlista Lilla Bullerskäret	7
Artlista Stora Bullerskäret	9
Estersön	11
Artlista Estersön	12
Uddskäret/Brändöskäret	16
Artlista Uddskäret	17
Artlista Brändöskäret	22
Saxskäret	25
Artlista Saxskäret	26

Luleå skärgård 1989

Skärgårdsinventering

Under en vecka i slutet av juni utförde Luleå skärgårdsgrupp en fågel- och växtinventering på följande öar i Luleå yttre skärgård: Estersön, Saxskäret, Uddskäret, Brändöskäret och Stora- och Lilla Bullerskäret samt Kråkrevet.

Stora Bullerskäret valdes som basläger. Här fanns en bra hamn och platsen var väl skyddad från olika vindar och i anslutning till de stora björkarna på öns centrala del hittades fina tältplatser. Större delen av veckan var blåsig och under kvällarna svepte en kall vind över lägerplatsen.

Går man igenom äldre botanisk litteratur finner man beskrivningar från 1925 av Uddskäret och Brändöskäret. av H. Svenonius. Inventeringen finns redovisad i Svensk Botanisk Tidskrift från 1925. På andra sidan av Brändöskärets fiskehamn finns uppgifter att strandviva var påträffad. 1996 besökte skogsgruppen i Luleå Saxskäret och under samma år har kommunens inventerare bl a besökt Saxskäret, Uddskäret och Brändöskäret.

Sommarens inventering resulterade i upptäckten av ett flertal intressanta växtlokaler. Arter som strandviva, ormtunga, topplåsbräken, nordlåsbräken och hårstarr påträffades

på olika platser och rikkärrsarter som ängsnycklar hittades i kärren. Intressanta bergarter och mineralsammansättningar påträffades på Uddskärets norra sida.

Under veckan hördes ett stort antal gärdsmygar. Flockar av änder och vadare sågs i de grunda vikarna vid Uddskäret, Saxskäret och vid Stora och Lilla Bullerskäret.

Följande personer var med och inventerade:

Lars Harnemo, Stig Dahlfors, Annika Cahier, Olle Viklund, Anders Wallin, Elisabet Wallin med dottern Stina, Åsa Hansson, Roger Malmberg, Sven Blomkvist, Roger och Gunilla Ripa med barnen Henrik och Simon, Anita Söderström, Tord Gustavsson och Sture Westerberg med barnen Henrik och Stina.

Sammanställning av intressanta och skyddsvärda platser

1. **Stora Bullerskäret.** Mellan Kråkrevet och Stora Bullerskäret på en stenig strandäng växer ett fåtal ex av strandviva. Arten är i Luleå skärgård på gränsen av sitt södra utbredningsområde.
2. **Estersön.** På nordöstra sidan av ön på en blockrik strand hittades ett fåtal exemplar av strandviva.
3. **Estersön.** I anslutning till den höjdrygg på öns nordvästra sidan hittades norna. På samma åsrygg växer även nordlåsbräken i ängsartade zoner i hållmarkerna.
4. **Estersön.** Vid gårdarna kommer ett fuktdrag ner från skogen där det bl a växer blekstarr och hårstarr, två för skärgården sällsynta och kalkgynnade starrarter. Ängarna vid gården hyser även ett stort antal spännande ängsväxter.
5. **Estersön.** På östra sidan av ön finns ett stråk med våtmarker där ett flertal rikkärrsarter som sumpnycklar, ängsnycklar, gräsull och tätört växer.
6. **Uddskäret.** Botaniskt artrika strandängar finns dels inne i den djupa viken mellan Brändöskäret och Uddskäret och dels i sundet mellan Uddskäret och Saxskäret. På de gräs- och starrrika stränderna växer ormtungan rikligt och på fuktigare ställen norskstarr och strandstarr. Strandstarren är en sällsynthet i Luleå skärgård.
7. **Uddskäret.** På öns centrala delar finns ett större våtmarksområde där täta bestånd av brunag växer. Ut mot Dödmansören finns ett område med höga naturvärden i anslutning till en mindre tjärn. Här finns även ett sumpskogsområde.
8. **Uddskäret.** Hållmarksfloran på öns norra sida är intressant. Här växer i hållmarksängarna gul fetknopp, knutnarv samt låsbräken och nordlåsbräken.
9. **Uddskäret.** I ett mindre skogsområde i anslutning till myrarna (se lokalangivelse 7) har ringlav påträffats, (muntligt genom Jan Henriksson, Luleå kommun). Lokalen har ett mycket östlig läge och är den enda kända förekomsten i Bottenviken.

10. **Brändöskäret.** På öns blockstränder växer rika bestånd av havtorn och på de grusiga stränderna påträffades arter som ormtunga, strandvänderot, strandkvanne, gultåtel och källört.

11. **Brändöskäret.** I anslutning till kyrkan finns rishedar där bl a ett fåtal exemplar av nattviol påträffades. På heden växer en gles skog.
12. **Brändöskäret.** På flera ställen finns ängsartade miljöer där arter som liljekonvalj, ärenpris, låsbräken, nordlåsbräken och topplåsbräken hittades.
13. **Saxskäret.** Strandängarna på östra sidan i sundet mellan Saxskäret och Uddskäret hyser arter som ormtunga, strand- och klapperögontröst,
14. **Saxskäret.** På norra sidan av ön finns ett översilat rikkärr där ängsnycklar, gräsull och östersjötåg växer.
15. **Saxskäret.** På öns södra sida i strandskogen växer ett mindre bestånd av smalfräken. En ovanlig art i ett östligt läge.

16. **Saxskäret.** På öns norra sida finns en vacker naturskog med arter som rosenticka och ullticka.
17. **Saxskäret.** I den djupt inskurna viken på öns östra sida växer bl a rikligt med ormtunga.

Rosenticka, foto Sture Westerberg

Stora- och Lilla Bullerskäret samt Kråkrevet

Kartblad: 24M Brändön ruta 8d-e
Lilla Bullerskäret
Areal: 4 ha
Hö h: 5 m
Markägare: privat
Stora Bullerskäret
Areal: 12 ha
Hö h: 5 m
Markägare: privat
Kråkrevet
Areal: 4 ha
Hö h: 5 m
Markägare: privat

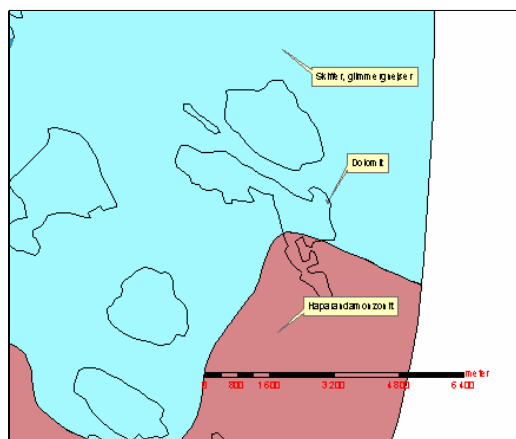

Läge

En mindre ögrupp belägen mellan Estersön och Saxskäret i yttre delen av Luleå skärgård. Ön ligger ca 17 km O om Lövsjär.

Berggrund

Berggrunden, som består av mörk lerskiffer är beskriven från ett hållområde på Stora Bullerskärets västsida. Små klapperstensfält uppträder i anslutning till Lilla och Stora Bullerskärets låga höjdparter. Stränderna runt den låga ön är genomgående blockrika.

Naturbeskrivning

Stora Bullerskäret består i dag av en långsmal ö sammanbunden med Långrevet och Kråkrevet. Över östra delen av Stora Bullerskäret och Kråkgrundet växer en högvuxen, sluten granskog där altaigran dominerar med inslag av gran. På västra sidan är gransko-

gen betydligt glesare. Ett par mäktiga glasbjörkar växer på Stora Bullerskäret västra sida och i anslutning till klapperstensfälten ingår en tät enbuskvegetation. Enstaka rönnar finns i den glesa albården som omger ön.

Lilla Bullerskäret ligger endast ett 50-tal meter nordväst om den stora öns västra sida och utgörs av en låg, stenig ö med ett mindre klapperstensfält på öns norra sida. Här finns även en avsnörd lagun. En lundartad, björkdominerad skog täcker större delen av ön.

Flora

Mellan Stora Bullerskäret och Långrevet finns på den blockrika stranden små vattensamlingar där bl a *borstnate* påträffades. En sällsynt vattenväxt i Norrbottens skärgård. Längs den norra, blockrika sidan av Långrevet hittades ett fåtal exemplar av *strandviva*.

Tuvad hundstarr, foto Sture Westerberg

Fåglar

Ett stort antal fågelarter noterades på och i anslutning till ögrupperna. *Koltrast* och *ärt-sångare* sjöng flitigt. Arter som *vigg*, *svärta*, *småskrake* och *rödbena* sågs vid ett flertal tillfällen.

Artlista för Lilla Bullerskäret

Lummerväxter

Revlumner - Allmän i lövskog.

Tallväxter

Gran - Mindre allmän.

Altaigran - Mindre allmän.

Cypressväxter

En - Allmän.

Videväxter

Grönvide - Allmän i albården.

Porsväxter

Pors - Allmän på strandängar och i albården.

Björkväxter

Vårtbjörk - Mindre allmän.

Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården.

Slideväxter

Hästschräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.

Nejlkväxter

Skogsstjärnblomma - Sällsynt i lövskog.

Rödblåra - Allmän i albården.

Strandglim - Mindre allmän på blockrika stränder.

Korsblommiga

Strandgyllen - Sällsynt på strandängar.

Bergkårel - Sällsynt på strandängar.

Fetbladsväxter

Gul fetknopp - Sällsynt på strandhällar.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Vinbärsväxter

Skogsvinbär - Mindre allmän på torra marker.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän.

Rönn - Allmän i albården.

Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.

Stenbär - Allmän i frisk till fuktig skogsmark.

Hallon - Mindre allmän i albården.

Smultron - Mindre allmän.

Kråklöver - Allmän på leriga stränder.

Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.

Älgört - Allmän på strandängar och i albården.

Ärtväxter

Kråkvicker - Allmän på strandängar.

Kärrvial - Allmän på strandängar.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på steniga strandängar.

Violväxter

Norrlandsviol - Mindre allmän på strandängar.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Strandkvanne - Sällsynt på steniga strandängar.

Pyrolaväxter

Björkpyrola - Allmän i skogsmark, albården och på klapperstensfält.

Ljungväxter

Lingon - Allmän i skog.

Blåbär - Allmän i skog.

Kråkbärsväxter

Nordkråkbär - Allmän i skog.

Viveväxter

Topplösa - Allmän på fuktiga strandängar.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lejongapsväxter

Strandveronika - Sällsynt, blockstrand, noterad på norra sidan.

Ängskovall - Allmän i albården.

Strandögontröst - Allmän på strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skog.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albården och på strandängar.

Korgblommiga

Renfana - Mindre allmän på stränder.

Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.

Gråbo - Sällsynt på steniga strandängar.

Sältingväxter

Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Gäddnate - Sällsynt.

Liljeväxter

Ekorrhör - Allmän i skogsmark.

Tågväxter

Östersjötåg - Allmän på strandängar.

Salttåg - Allmän på strandängar.

Gräs

Vass - Mindre allmän i skyddade vikar.

Rörflen - Mindre allmän på steniga stränder.

Rödven - Allmän på ängar.

Krypven - Allmän på strandängar.

Madrör - Allmän på strandängar.

Gultåtel - Mindre allmän på steniga stränder.
Kruståtel - Allmän i skogsmark.
Blåtåtel - Allmän på strandängar.
Lundgröe - Sällsynt i albården.
Smalgröe - Sällsynt i torr skogsmark.
Lundgröe - Sällsynt i albården.
Rödsvingel - Allmän på strandängar.
Fårsvingel - Mindre allmän på strandhällar.
Lundelm - Mycket sällsynt i albården.
Strandråg - Sällsynt på sandiga strandängar.

Halvgräs

Knappsäv - Allmän på leriga stränder.
Agnsåv - Allmän på leriga stränder.
Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.

Artlista för Stora Bullerskäret

Lummerväxter

Revlummer - Allmän i barrskog

Träjonväxter

Nordbräken - Sällsynt på frisk till fuktig skogsmark.

Träjonväxter

Skogsbräken - Allmän i strandalbården.

Tallväxter

Gran - Mindre allmän.

Altaigran - Allmän och skogbildande.

Tall - Sällsynt på grövre moränmarker,

Cypressväxter

En - Allmän på grövre moränmarker.

Videväxter

Säl - Mindre allmän i barrskog och i albården.

Porsväxter

Pors - Allmän på strandängar och i albården.

Björkväxter

Glasbjörk - Mindre allmän, i skogsmark och i albården.

Vårtbjörk - Mindre allmän på torrare marker och i albården.

Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården.

Slideväxter

Hästschräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.

Bergsyra - Mindre allmän på sandiga stränder och hållmarker.

Ängssyra - Mindre allmän i albården.

Nejlikväxter

Hönsarv - Mindre allmän på strandängar.

Skogsstjärnblomma - Sällsynt i barrskog.

Rödblåra - Mindre allmän i albården.

Strandglim - Mindre allmän på blockrika strandängar.

Ranunkelväxter

Kabbleka - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Korsblommiga

Bergkårel - Sällsynt på grusiga strandängar nära albården.

Strandgyllen - Sällsynt på strandängar.

Fetbladsväxter

Gul fetknopp - Mindre allmän på hållmarker och grusiga strandängar.

Slätterblommväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Vinbärsväxter

Skogsvinbär - Mindre allmän på torra marker som klapperstensfält.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän i albården.

Rönn - Allmän i albården.

Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.

Hallon - Mindre allmän i albården och på klapperstensmarker.

Smultron - Mindre allmän i rikare skogsmark, på torrbackar och hållmarker.

Kräkklöver - Allmän på fuktiga, leriga strandängar.

Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.

Älgört - Mindre allmän på strandängar och i albården.

Ärtväxter

Strandvial - Sällsynt på sandiga strandängar.

Kräkvicker - Allmän på strandängar.

Kärrvial - Allmän på strandängar och i albården.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på steniga strandängar.

Violväxter

Norrandsviol - Mindre allmän på strandängar och på håll- och klapperstensfält.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Strätta - Mindre allmän på strandängar och i albården.

Strandkvanne - Sällsynt på steniga strandängar.

Pyrolaväxter

Björkpyrola - Allmän i skogsmark, albården och på klapperstensfält.

Ögonpyrola - Mindre allmän i fuktig barrskog och i albården.

Ljungväxter

Mjölon - Sällsynt på klapperstensfält och hällmarker.

Lingon - Allmän i skog.

Blåbär - Allmän i skog.

Kräkbärsväxter

Nordkräkbär - Allmän i skog.

Viveväxter

Strandkrypa - Mindre allmän på leriga och grusiga strandängar.

Strandviva - Sällsynt på strandängar, noterad mellan Bullerskäret och Kråkrevet.

Skogstjärna - Allmän i skogsmark och i albården.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lejongapsväxter

Ärenpris - Mindre allmän i albården.

Ängskovall - Allmän i albården.

Skogskovall - Allmän i albården och i frisk granskog.

Strandögontröst - Mindre allmän på strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skog.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albården och på strandängar.

Korgblommiga

Renfana - Mindre allmän på steniga strandängar.

Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.

Sältingväxter

Kärrsälting - Allmän på strandängar.

Havssälting - Allmän på strandängar.

Liljeväxter

Ekorrbär - Allmän i skogsmark .

Tågväxter

Östersjötåg - Allmän på strandängar.

Salttåg - Allmän på strandängar.

Myrtåg - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Gräs

Vass - Sällsynt i skyddade vikar.

Krypven - Allmän på strandängar.

Madrör - Allmän på strandängar.

Gultåtel - Mindre allmän på steniga strandängar.

Blåtåtel - Allmän på strandängar.

Bergslok - Mindre allmän i albården.

Lundgröe - Mindre allmän i albården.

Rödsvingel - Allmän på strandängar.

Fårsvingel - Mindre allmän på berghällar och i klapperstensfält.

Lundelm - Mycket sällsynt i albården.

Halvgräs

Ängsull - Allmän på fuktiga strandängar.

Knappsäv - Allmän på leriga strandängar

Agnsåv - Allmän på leriga strandängar.

Klapperstarr - Sällsynt på strandängar.

Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.

Liten ärtstarr - Allmän på strandängar.

Estersön

Kartblad: 24M Brändön ruta 7-8e
Areal: 345 ha
Höjd: 25 m
Skogsmark: ~ 345 ha
Markägare: privat
Bostadshus
Fritidstugor

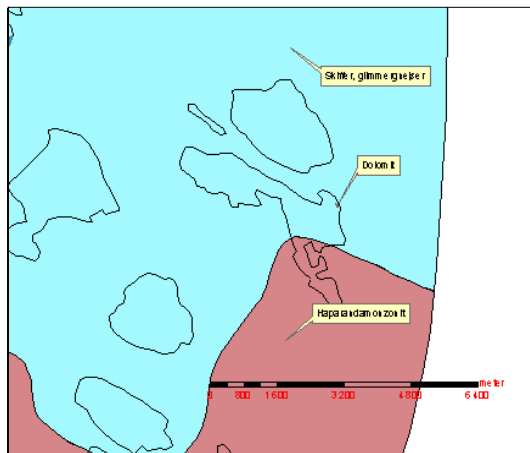

Läge

Längst ute i yttre delen av Luleå skärgård ca 17 km O om Lövskär ligger Esterön.

Berggrund

Berggrunden består av mörk skiffer. På olika platser framför allt på östra sidan av ön finns inslag av kalk i berggrunden.

Naturbeskrivning

Estersön har en svagt kuperad topografi och på den sydöstra sidan finns en markerad östvästgående höjdrygg. Större klapperstensfält finns i anslutning till höjdryggen och utspridda på öns norra sida. Stränderna är övervägande blockrika förutom nord- och sydvästra sidan där strandängar med finsediment förekommer. Över centrala delen går ett stråk av kärrartade våtmarker. De västra myrarna uppvisar en fattig vegetationstyp medan de östliga är av medel- till rikkärrstyp, vilket till stor del beror på en viss översilning och berggrundssammansättning. En avsnörd, havsvattenpåverkad lagun med rik växtlighet finns på östra sidan av ön.

Altaigran är den beståndsbildande skogstypen på ön medan gran uppträder i mindre omfattning. I höjdlägen och i anslutning till våtmarker förekommer glesa bestånd av tall-

skog. Inslag av glas- och vårtbjörk varierar stort beroende på fuktighet och läge, medan rönn, asp och sälg är betydligt ovanligare. På sydostudden faller vinden kontinuerligt ett stort antal granar vilket skapar goda förutsättningar för rik biologisk mångfald. På västra sidan finns en äldre naturskog med lägre lågaförekomst. En smal albård ramar in öns skogsbestånd och förutom gråal ingår även rönn, jolster och grönvide.

Flora

Estersöns stora tillgång på olika landskapselement skapar en mångfald olika biotoper för djur och växter. På nordöstra sidan på en blockrik strand hittades den sällsynta *strandvivan*. Vid gårdarna finns en rik ängsflora med arter som *majsmörblomma*, *ärenpris*, *sumpmåra*, *liten blåklocka*, *kattfot*, *nordmyskgräs* och *jungfru Marie nycklar*. Väst om gårdarna, helt nära ängsmarken finns ett kalkpåverkat fuktdrag där arter som *blekstarr*, *hårstarr* och *skogsnycklar* växer. I anslutning till åsryggens hållmarker finns ängsartade zoner där *låsbräken*, *nordlåsbräken*, *kattfot*, *smultron* och *gul fetknopp* påträffades. På norra sidan av åsryggens, i högvuxen granskog hittades ett fåtal exemplar av *norna* och *nattviol*. Ett flertal kalkälskande arter som *sumpnycklar*, *ängsnycklar*, *myggblomster*, *gräsull* och *tätört* förekommer i kärren.

Fåglar

Totalt observerades 49 fågelarter på och i anslutning till ön. Några av arterna var *gårdsmyg*, *koltrast*, *ärtsångare*, *grönsångare* och *tallbit*.

Artlista för Estersön

Lummerväxter

Lopplummer - Sällsynt i myrar.
Revlummer - Allmän i barrskog
Plattlummer - Mindre allmän i barrskog.

Mosslummerväxter

Dvärglummer - Mindre allmän på rikare myrar
och översilningskärr.

Fräkenväxter

Åkerfräken - Allmän på strandängar.
Skogsfräken - Allmän i skogsmark
Ängsfräken - Sällsynt i fuktig blandskog.
Kärrfräken - Sällsynt i rikare kärr.
Sjöfräken - Allmän i myrar.

Låsbräkenväxter

Låsbräken - Sällsynt på ängsartade hållmarker.
Nordlåsbräken - Mycket sällsynt på ängsartade
hållmarker.

Majbräkenväxter

Majbräken - Mindre allmän i fuktig skogsmark.

Kärrbräkenväxter

Hultbräken - Allmän i frisk till fuktig
skogsmark.

Träjonväxter

Nordbräken - Sällsynt på frisk till fuktig
skogsmark.
Skogsbräken - Allmän i albården.
Ekbräken - Allmän i skogsmark.

Tallväxter

Gran - Allmän och skogbildande.
Altaigran - Allmän och skogbildande.
Tall - Allmän på grövre moränmarker,
hällområden, klapperstensfält, längs
myrkanter och på myrar.

Cypressväxter

En - Allmän på grövre moränmarker,
torrängar och på myrar.

Videväxter

Grönvide - Allmän i albården och längs
myrkanten.
Sälg - Allmän i sumpskog, fuktig
barrskog och i albården.
Asp - Mindre allmän i skogsmark och på
klapperstensfält.

Porsväxter

Pors - Allmän på strandängar och i albården.

Björkväxter

- Dvärgbjörk - Allmän på myrar.
Glasbjörk - Allmän i skogsmark, i albården, i lövkärr och på myrmark.
Vårtbjörk - Mindre allmän på torrare marker och i albården.
Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården och i lövkärr.

Slideväxter

- Hästskräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.
Bergsyra - Allmän på ängsmarker, torrbackar, hällmarker och på sandiga stränder.
Ormrot - Allmän i ängsmark.

Portlakväxter

- Källört - Mindre allmän på fuktiga strandängar med sandigt underlag.

Nejlikväxter

- Hönsarv - Mindre allmän i anslutning till gårdsängen och sällsynt på strandängar.
Krypnarv - Mindre allmän på strandhällar.
Grässtjärnblomma - Allmän i ängsmarker, och på sandiga strandängar.
Rödblåra - Allmän i albården och på ängsmarker.
Strandglim - Mindre allmän på blockrika och sandiga stränder.

Näckrosväxter

- Nordnäckros - Mindre allmän i avsnörd lagun.

Ranunkelväxter

- Kabbleka - Mindre allmän på fuktiga strandängar och i sumpskogar.
Smörblomma - Allmän i ängsmark.
Majsmörblomma - Mindre allmän i ängsmark.
Ängsruta - Sällsynt i ängsmark.

Korsblommiga

- Kärrbräsa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.
Strandgyllen - Sällsynt i albården.
Bergkärel - Sällsynt i albården.

Silesårväxter

- Rundsilesår - Allmän i myrmark.
Storsilesår - Allmän i myrmark.

Fetbladsväxter

- Gul fetknopp - Mindre allmän på hällmarker.

Slätterblomväxter

- Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Vinbärsväxter

- Skogsvinbär - Mindre allmän på grövre och rikare jordar.

Rosväxter

- Hägg - Mindre allmän i anslutning till gårdar och i albården.
Rönn - Allmän i albården, spridd i skogsmark och i sumpskogar.
Hjortron - Mindre allmän i myrmark och i sumpskog.
Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.
Stenbär - Allmän i frisk till fuktig skogsmark.
Hallon - Mindre allmän i albården, vid gårdar och på klapperstensmarker.
Smultron - Mindre allmän på torrbackar och hällmarker.
Kråklöver - Allmän på leriga stränder och i våtmarker.
Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.
Älgört - Allmän i på stränder och i albården.

Ärtväxter

- Strandviol - Sällsynt på sandiga stränder.
Vitklöver - Allmän i ängsmark.
Rödklöver - Mindre allmän i ängsmark.
Kråkvicker - Allmän på strandängar och på ängar.
Kärrviol - Allmän på strandängar och i vissa lövkärr.

Havtornsväxter

- Havtorn - Mindre allmän på steniga strandängar.

Violväxter

- Kärrviol - Allmän på fuktiga strandängar.
Norrlandsviol - Mindre allmän på torrbackar, torra strandängar och på häll- och klapperstensmark.

Dunörtsväxter

- Mjölkört - Allmän på strandängar och på hyggen.

Hästsvansväxter

- Hästsvans - Mindre allmän i grunda och skyddade vikar.

Kornellväxter

- Hönsbär - Allmän i albården och i sumpskogar.

Flockblomstriga

- Hundkäs - Allmän på ängsmark i anslutning till gårdarna.
Strätta - Mindre allmän på strandängar, i sumpskogar och i skogskärr.
Strandkvanne - Sällsynt på steniga strandängar.
Kärrsilja - Mindre allmän på strandnära kärr.

Pyrolaväxter

Vitpyrola - Mindre allmän i fuktig skogsmark, i albdåden och i skogskärr.

Klotpyrola - Allmän i albdåden och i fuktig skogsmark.

Björkpyrola - Allmän i skogsmark, albdåden och på klapperstensfält.

Ögonpyrola - Mindre allmän i fuktiga barrskogar, i sumpskog och i albdåden.

Ljungväxter

Rosling - Allmän på myrar.

Skvattram - Allmän på myrar och i fuktig skog.

Ljung - Sällsynt i skogsmark.

Mjölön - Mindre allmän på klapperstensfält, hällmarker och i torr barrskog.

Lingon - Allmän i skog.

Blåbär - Allmän i skog.

Odon - Mindre allmän i fuktig skog och på myrar och sänkor i hällmarkstallskog.

Tranbär - Allmän på myrar.

Dvärgtranbär - Sällsynt på vitmossetuvor i myrar.

Kräkbärsväxter

Nordkräkbär - Allmän på myrar och i skog.

Viveväxter

Strandviva - Sällsynt på strandängar. Noterad från nordvästra sidan.

Topplösa - Allmän på fuktiga strandängar, i sumpskogar och i skogskärr.

Skogsstjärna - Allmän i skogsmark och i albdåden.

Vattenklöverbäxter

Vattenklöver - Allmän i skogskärr, i kärr och på fuktiga strandängar.

Mårväxter

Sumpmåra - Mindre allmän i hävdad gräsmark.

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lejongapsväxter

Ärenpris - Mindre allmän i ängsmark.

Ängskovall - Allmän i albdåden och i ängsmark.

Skogskovall - Allmän i albdåden och i frisk granskog

Strandögontröst - Allmän på strandängar.

Klapperögontröst - Allmän på strandängar.

Kärrspira - Allmän på fuktiga strandängar.

Tätörtsväxter

Tätört - Mindre allmän vid översilningskärr.

Dybläddra - Mindre allmän i avsnörd lagun.

Vattenbläddra - Mindre allmän i avsnörd lagun.

Grobladsväxter

Gulkämpar - Mindre allmän på grusiga strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skog.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albdåden och på strandängar.

Klockväxter

Liten blåklocka - Mindre allmän på naturängar, och på gårdsängar.

Korgblommiga

Gullris - Allmän i skog och i vissa kärr.

Kattfot - Sällsynt på ängar, i skog och på hällmarker.

Röllika - Allmän i torr gräsmark omkring gårdar.

Prästkrage - Mindre allmän i ängsmark.

Gråbo - Mindre allmän på stränder och vid bryggor.

Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.

Ogräsmaskros - Allmän i all typ av gräsmark.

Hagfibbla - Mindre allmän i frisk blandskog.

Svaltingväxter

Trubbpilblad - Sällsynt i avsnörd lagun.

Sältingväxter

Kärrsälting - Allmän på strandängar.

Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Ånate - Allmän som bottenlevande havsväxt.

Gäddnate - Sällsynt i avsnörd lagun.

Liljeväxter

Ekorrbär - Allmän i skogsmark.

Liljekonvalj - Sällsynt i friska lövskogar.

Tågväxter

Trådtåg - Mindre allmän i kärr.

Östersjötåg - Allmän på strandängar.

Salttåg - Allmän på strandängar.

Myrtåg - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Vårfryle - Allmän i skogsmark.

Gräs

Vass - Mindre allmän i skyddade vikar.

Rörflen - Mindre allmän på steniga stränder.

Nordmyskgräs - Mindre allmän på ängsmarker.

Hässlebrodd - Mindre allmän i fuktig barrskog och i albdåden.

Rödven - Allmän på ängar.
Storven - Mindre allmän på strandängar.
Krypven - Allmän på strandängar.
Madrör - Allmän på strandängar, mindre allmän i kärr.
Gultåtel - Mindre allmän på steniga strandängar.
Kruståtel - Allmän i skogsmark och torr ängsmark.
Tuvtåtel - Allmän i alla typer av gräsmark.
Blåtåtel - Allmän på strandängar och i kärr.
Bergslok - Mindre allmän i rikare blandskog och albården.
Ängsgröe - Allmän i alla typer av gräsmark.
Rödsvingel - Allmän på strandängar och i gräsmark.
Färsvingel - Mindre allmän på torr ängsmark, berghällar och i klapperstensfält.
Strandråg - Sällsynt på sandiga strandängar.

Kaveldunsväxter

Bredkaveldun - Sällsynt i avsnörd lagun.

Halvgräs

Ängsull - Allmän på fuktiga strandängar och i kärr.
Tuvull - Allmän på myrar och spridd på fuktiga stränder.
Gräsull - Sällsynt i översilningskärr.
Tuvsäv - Allmän på myrar.
Ullsäv - Allmän i något rikare kärr.
Agnsäva - Allmän på leriga stränder.
Knappsäv - Allmän på leriga stränder.
Säv - Sällsynt på strandängar.
Nålstarr - Mindre allmän i kärr.
Strängstarr - Mindre allmän i myrar.
Taggstarr - Mindre allmän på myrar.
Klapperstarr - Sällsynt på strandängar.
Trindstarr - Sällsynt i lövkärr.
Gråstarr - Allmän på strandängar, i albården och i sumpkärr.
Nickstarr - Mindre allmän i skogsmark och på torra ängsmarker.
Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.
Styltstarr - Allmän i sumpskog.
Norrlandsstarr - Allmän på fuktiga strandängar och på myrar.
Knagglestarr - Sällsynt i rikare kärr.
Liten ärtstarr - Allmän på strandängar.
Sumpstarr - Mindre allmän i sumpskog på myrar och i skogskärr.
Dystarr - Mindre allmän i lösbottenkärr.
Blekstarr - Sällsynt i rikdråg nära gårdarna.
Slidstarr - Allmän i frisk skogsmark och på ängar.
Hårstarr - Mycket sällsynt i rikare dråg nära gårdarna.

Trådstarr - Mindre allmän på myrar och i lövkärr.
Flaskstarr - Allmän på fuktiga strandängar i sumpkärr och på myrar.

Orkidéer

Norna - Mycket sällsynt i rikare granskog med rörligt markvattnen. Noterad på nordöstra sidan av ön.
Jungfru Marie nycklar - Allmän i myr, i fuktig skogsmark och på hävdade ängar.
Korallrot - Mindre allmän i albården och i sumpskog.
Knärot - Mindre allmän i fuktig barrskog.
Nattviol - Sällsynt i blandskog.
Sumpnycklar - Mycket sällsynt i översilat rikkärr.
Ängsnycklar - Sällsynt i översilat rikkärr.
Spindelblomster - Mindre allmän i fuktig barrskog.
Myggblomster - Mindre allmän i lösbottenkärr.

Uddskäret/Brändöskäret

Kartblad: 24M Brändöskäret 7e
Uddskäret
Areal: 155 ha
H ö h: 10 m
Skogsmark: ingen uppgift
Markägare: privat
Fritidsstugor
Brändöskäret
Areal: 56 ha
H ö h: 10 m
Markägare: Luleå kommun
Kyrka
Fritidsstugor

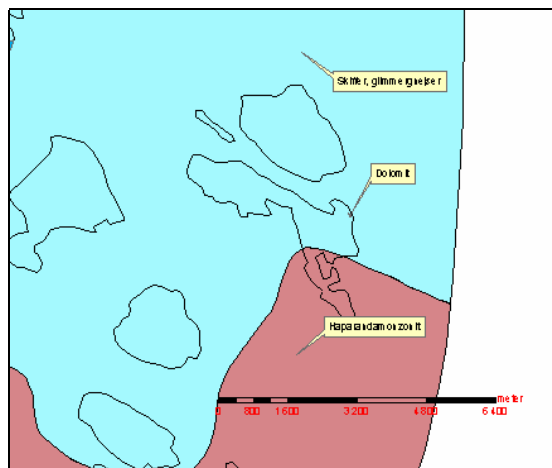

Läge

I yttre delen av Luleå skärgård ca 16 km O om Lövsjär ligger Uddskäret och Brändöskäret.

Berggrund

Enligt den geologiska berggrundskartan över Norrbottens län består berggrunden på Uddskäret av mörk skiffer. Vid besöket påträffades skiffer endast i en mindre mängd, framför allt som brottstycken i haparandiorit, den bergart som till stor del dominerar. Vid Dödmansören uppträder haparandamonzonit i ett mindre område.

På norra sidan av Uddskäret finns ett större hållområde med basisk vulkanit, av den typ som bl a finns på Hindersön. I vulkaniten kan intressanta strukturer och olika mineral-sammansättningar studeras och helt nära stranden finns en större dolomithäll. På flera

platser ses gångar av olika bergartsbildningar av kimberlit som de dm-breda gångarna av den orangefärgade karbonatiten. Den dominerande berggrunden på Brändöskäret består uteslutande av haparandamonzonit. Ute på de yttre hållarna finns smala, breccierade gångar av karbonatit.

Groppittrad dolomit, foto Sture Westerberg

Naturbeskrivning

Uddskäret har genom landhöjningen vuxit samman med Saxskäret och mellan öarna har en smal strandäng bildats. Den lågt liggande strandängen påverkas fortfarande av inströmmande havsvatten. Strandlinjen är oregelbunden och stränderna är övervägande steniga men inne i de djupa vikarna har finare sediment avsatts. Inne på den låga ön finns en blandning av moränmarker, hållryggar, klapperstensfält och våtmarker. På öns norra sida förekommer glest lövskogklädda rishedar. Östra sidan av Uddskäret utgörs av en smal udde, Brändöskäret. På yttre delen av skäret utbreder sig stora strandhällar med inslag av klapper och inne i den djupt inskurna viken utbreder sig en mindre, sandig strand.

Större delen av Uddskäret täcks av barrskog med en blandning av altaigran och gran. Inblandning av glasbjörk är stor. Här och var ingår vårtbjörk och rönn. Mellan Uddskäret och Brändöskäret finns en strandnära åsrygg med äldre granskog av altaityp. Uddskärets tallskogar återfinns framför allt i anslutning till håll- och klapperstensmarker och till de myrområden som ligger centralt på ön. Större delen av Uddskärets skogar avverkades efter den stora stormfällningen 1985.

I anslutning till västra sidans våtmarker finns ett igenväxande sumpmyrstråk där vegetationen är frodig. Här finns även en mindre tjärn med rik vattenvegetation. På sydöstra delen av ön finns ett mera sammanhängande våtmarksområde med en spännande flora.

Brändöskäret utgörs av en markerad håll- och klapperstensrygg med en gles och vindpinad barrblandskog. Längs strandzonen finns en bred bård av gråal, rönn och glasbjörk. I den öppna terrängen runt kyrkan utbreder sig rishedar och i anslutning till hållmarkerna finns gräsängar med intressant växtlighet.

Flora

Botaniskt artrika strandängar förekommer dels inne i den djupa viken mellan Brändöskäret och Uddskäret och dels mellan Uddskäret och Saxskäret. På de gräs- och starrrika stränderna växer *ormtungan* rikligt och i fuktigare partier *norskstarr* och *strandstarr*. I den igenväxande alsumpskogen på öns västra sida påträffades *trindstarr* och *dvärgmåra*. och täta bestånd av *brunag* växer ute i myrarnas lösbottnar. Hällmarkerna på Uddskärets norra sida hyser arter som *gul fetknopp*, *knutnarv*, *låsbräken* och *nordlåsbräken*.

Topplåsbräken

Nordlåsbräken

Låsbräken

Samtliga bilder tagna av Sture Westerberg

På Brändöskäret växer rika bestånd av *havtorn* och längs stränderna påträffades *ormtunga*, *strandvänderot*, *strandkvanne*, *gultåtel* och *källört*. I anslutning till kyrkan finns rishedar där ett fåtal exemplar av *nattviol* växer. På Brändöskäret finns små ängs- och lundartade biotoper med arter som *liljekonvalj*, *ärenpris*, *låsbräken*, *nordlåsbräken* och *topplåsbräken*.

Fåglar

Ett 50-tal fågelarter har noterats på och i anslutning till ögruppen. Bland dessa kan nämnas *sparvhök*, *bivråk*, *gärdsmyg*, *tallbit* och *smålom*. Olika arter av änder och vadare sågs ute i de grunda och skyddade vikarna.

Artlista för Uddskäret

Lummerväxter

- Lopplummer - Sällsynt på berghällar.
- Revlummer - Allmän i barrskog
- Plattlummer - Mindre allmän i barrskog.

Fräkenväxter

- Åkerfräken - Mindre allmän i fuktig skogsmark och strandängar.
- Skogsfräken - Allmän i skogsmark.
- Ängsfräken - Sällsynt i fuktig blandskog.
- Kärrfräken - Sällsynt i rikare kärr.

Ormtungeväxter

- Ormtunga - Mindre allmän på skyddade strandängar.

Låsbräkenväxter

- Låsbräken - Sällsynt på hållmarksängar.
- Nordlåsbräken - Mycket sällsynt på hållmarksängar.

Majbräkenväxter

- Stenbräken - Sällsynt på hållar.

Träjonväxter

- Skogsbräken - Allmän i albården.

Tallväxter

- Gran - Mindre allmän och skogbildande.
- Altaigran - Allmän och skogbildande.
- Tall - Allmän på grövre moränmarker, hållområden, klapperstensfält, längs myrkanter och på myrar.

Cypressväxter

- En - Allmän på grövre moränmarker, på torrängar och på myrar.

Videväxter

- Grönvide - Allmän i albården och längs myrkanterna.
- Sälg - Mindre allmän i sumpskogar, spridd i fuktig barrskog och i albården.
- Jolster - Sällsynt i anslutning till myrar.
- Asp - Mindre allmän i skogsmark och på klapperstensfält.

Porsväxter

- Pors - Allmän på strandängar och i albården.

Björkväxter

- Dvärgbjörk - Allmän på myrar.
- Glasbjörk - Allmän i skogsmark, inslag i albården i lövkärr och på myrmark.
- Vårtbjörk - Mindre allmän på grövre marker och i albården.
- Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården och i lövkärr.

Slideväxter

- Hästskräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.
- Bergsyra - Allmän på torrbackar, hållmarker och på sandiga stränder.
- Ängssyra - Allmän på ängsmark i anslutning till stugor.
- Ormrot - Allmän på ängsmark i anslutning till stugor, på strandängar och i rikkärr.

Portlakväxter

- Källört - Mindre allmän på fuktiga strandängar med sandigt underlag.

Nejlikväxter

- Hönsarv - Mindre allmän i anslutning till stugor sällsynt på strandängar.
- Krypnarv - Mindre allmän på strandhällar.
- Knutnarv - Sällsynt på berghällar.
- Saltarv - Mindre allmän på sandiga strandängar.
- Skogsstjärnblomma - Mindre allmän i skog.
- Rödblåra - Allmän i albården och på ängsmarker.
- Strandglim - Mindre allmän på blockrika och sandiga stränder.

Näckrosväxter

- Nordnäckros - Mindre allmän i tjärnar och gölar.

Ranunkelväxter

- Kabbleka - Mindre allmän på fuktiga strandängar och i sumpskogar.
- Smörblomma - Allmän i gräsmark.
- Majsmörblomma - Mindre allmän på ängsmarker.

Korsblommiga

- Kärrbräsa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.
- Strandgyllen - Mindre allmän på strandängar närmast albården.

Bergkårel - Sällsynt på strandängar närmast albården

Sileshårsväxter

Rundsileshår - Allmän i myrmark.

Storsileshår - Allmän i myrmark.

Fetbladsväxter

Gul fetknopp - Mindre allmän på hållmarker och grusiga strandängar.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar, sällsynt i rikare kärr.

Vinbärsväxter

Skogsvinbär - Mindre allmän i torra och blockiga skogsmarker.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän i anslutning till stugor och i albården.

Rönn - Allmän i albården, spridd i skogsmark och i sumpskogar.

Hjortron - Mindre allmän i myrmark och i sumpskog.

Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.

Stenbär - Allmän i frisk till fuktig skogsmark.

Hallon - Mindre allmän i albården, vid stugor och på klapperstensmarker.

Smultron - Mindre allmän i rikare skogsmark, på torrbackar och hållmarker.

Kråklöver - Allmän på leriga stränder och i våtmarker.

Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.

Älgört - Allmän på stränder och i lövkärr.

Ärtväxter

Strandvial - Mindre allmän på sandiga stränder.

Rödklöver - Mindre allmän i anslutning till stugor.

Kråkvicker - Allmän på strandängar och ängar.

Kärrvial - Allmän på strandängar och i vissa lövkärr.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på grusiga strandängar.

Violväxter

Kärrviol - Allmän på fuktiga strandängar.

Norrlandsviol - Mindre allmän på torrbackar, torra strandängar och på hållmarker.

Dunörtsväxter

Mjölkört - Mindre allmän på strandängar och på hyggen.

Kärrdunört - Sällsynt i myrmark och mindre allmän på leriga stränder.

Hästsvensväxter

Hästsvens - Mindre allmän i grunda skyddade vikar, i sumpkärr och i skogskärr.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården och i sumpskogar.

Flockblomstriga

Hundkåx - Allmän i anslutning till stugor.

Sprängört - Sällsynt på leriga stränder.

Strätta - Mindre allmän på strandängar, i sumpskogar och i skogskärr.

Strandkvanne - Sällsynt på steniga strandängar.

Pyrolaväxter

Vitpyrola - Mindre allmän i fuktig skogsmark, i albården och skogskärr.

Klotpyrola - Allmän i albården och i fuktig skogsmark.

Björkpyrola - Allmän i skogsmark, albården och på klapperstensfält.

Ögonpyrola - Mindre allmän i fuktiga skogar, sumpskog och i albården.

Ljungväxter

Rosling - Allmän på myrar.

Skvattram - Allmän på myrar och i fuktig skog.

Mjölon - Mindre allmän på klapperstensfält, hållmarker och i torr barrskog.

Lingon - Allmän i skog.

Blåbär - Allmän i skog.

Odon - Mindre allmän i fuktig skog och på myrar och sänkor i hållmarkstallskog.

Tranbär - Mindre allmän på myrar.

Kråkbärsväxter

Nordkråkbär - Allmän på myrar och i skogslandskapet.

Viveväxter

Strandkrypa - Mindre allmän på grusiga strand ängar.

Topplösa - Allmän på fuktiga strandängar, i sumpskogar och skogskärr.

Skogsstjärna - Allmän i skogsmark och i albården.

Vattenklöreväxter

Vattenklöver - Mindre allmän i skogskärr, på myrar och på fuktiga strandängar.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Dvärgmåra - Sällsynt i sumpkärr.

Lejongapsväxter

Ärenpris - Mindre allmän på ängsartad hållmark.
Ängskovall - Allmän i albården och på gräsmark.
Skogskovall - Allmän i albården och i frisk granskog.
Strandveronika - Sällsynt på strandängar.
Späd ögontröst - Sällsynt på ängsmark.
Strandögontröst - Allmän på strandängar.
Kärrespira - Allmän på fuktiga strandängar.

Tätörtsväxter

Dybläddra - Mindre allmän i lösbottenkärr.

Grobladsväxter

Gulkämpar - Mindre allmän på grusiga strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skog.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albården och på strandängar.

Klockväxter

Liten blåklocka - Allmän på naturängar och vid stugor.

Korgblommiga

Gullris - Allmän skogs- och ängsmarksart, sällsynt i kärr.
Kattfot - Sällsynt på ängar och på hållmarker.
Röllika - Allmän gräsmarksart.
Renfana - Mindre allmän på sandiga stränder.
Gråbo - Mindre allmän på strandängar.
Höstfibbla - Mindre allmän på strandängar.
Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.
Ogräsmaskros - Allmän i gräsmark.
Hagfibbla - Mindre allmän i frisk blandskog.

Kallgräsväxter

Kallgräs - Mindre allmän i fattiga myrar.

Sältingväxter

Kärresälting - Allmän på strandängar och i rikkärr.

Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Ålnate - Allmän som bottenväxt i havet.
Gäddnate - Sällsynt i myrgölar.

Liljeväxter

Ekorrbär - Allmän skogsmarksart.

Tågväxter

Trådtåg - Allmän på fuktig ängsmark och på strandängar.
Östersjötåg - Allmän på strandängar och i rikare kärr.
Salttåg - Allmän på strandängar.
Myrtåg - Mindre allmän på fuktiga strandängar.
Ängsfryle - Mindre allmän i gräsmark.
Vårfryle - Allmän i skogsmark.
Blekfryle - Sällsynt i ängsmark.

Gräs

Vass - Mindre allmän i skyddade vikar och i kärr.
Rörflen - Mindre allmän på steniga stränder.
Fjällvårbrodd - Mindre allmän ängsmarksart.
Hässlebrodd - Mindre allmän i fuktig barrskog och i albården.
Rödven - Allmän på ängar.
Storven - Mindre allmän på strandängar.
Krypven - Allmän på strandängar.
Madrör - Allmän på strandängar, mindre allmän i kärr.
Gultåtel - Mindre allmän på steniga strandängar.
Kruståtel - Allmän i skogsmark och torr ängsmark.
Tuvtåtel - Allmän i alla typer av gräsmark.
Blåtåtel - Allmän på strandängar och i kärr.
Bergslok - Mindre allmän i rikare blandskog och albården.
Ängsgröe - Allmän i alla typer av gräsmark.
Lundgröe - Mindre allmän i albården.
Rödsvingel - Allmän på strandängar och i gräsmark.
Fårsvingel - Mindre allmän på torr ängsmark, berghällar och i klapperstensfält.
Strandråg - Sällsynt på sandiga strandängar.

Igelknoppsväxter

Plattbladig igelknopp - Sällsynt i tjärnar och i myrgölar.

Kaveldunsväxter

Bredkaveldun - Sällsynt på myr. Noderad på de centrala myrarna.

Halvgräs

Ängsull - Allmän på fuktiga strandängar och i kärr.
Tuvull - Allmän på myrar och spridd på fuktiga stränder.
Blåsäv - Sällsynt på finsedimentstränder.
Tuvsäv - Allmän på myrar.
Ullsäv - Allmän i kärr och översilade strandängar.
Knappsäv - Allmän i strandzonen på sedimentstränder

Agnsåv - Allmän i strandzonen på sedimentstränder.
Brunag - Mindre allmän i lösbottenmyrar.
Nålstarr - Mindre allmän på myrar.
Strängstarr - Mindre allmän på myrar.
Taggstarr - Mindre allmän på fattiga myrar.
Norskstarr - Sällsynt på fuktiga strandängar.
Gråstarr - Allmän på strandängar, i albården, i sumpkärr och på fuktiga ängar.
Nickstarr - Mindre allmän i torr skogsmark och på torra ängsmarker.
Strandstarr - Mycket sällsynt på strandängar. Noterad i viken mellan Uddskäret och Saxskäret.
Österbottensstarr - Mycket sällsynt på strandängar. Noterad i viken mellan Uddskäret och Saxskäret.
Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.
Styltstarr - Allmän i sumpskog.
Norrlandsstarr - Allmän på stränder och på myrar.
Knagglestarr - Sällsynt i rikare kärr.
Liten ärtstarr - Allmän på strandängar.
Blekstarr - Mycket sällsynt i rikare kärr.
Sumpstarr - Mindre allmän i sumpskog på myrar och i skogskärr.
Dystarr - Mindre allmän i lösbottenkärr.
Slidstarr - Allmän i frisk skogsmark och på ängar.
Trådstarr - Mindre allmän på myrar och i lövkärr.
Flaskstarr - Allmän på fuktiga strandängar i sumpkärr och på myrar.
Blåsstarr - Sällsynt i skogskärr.

Orkidéer

Ängsnycklar - Sällsynt i rikkärr.
Jungfru Marie nycklar - Allmän i fuktig skogsmark och på myrar.
Spindelblomster - Mindre allmän i fuktig barrskog.
Myggblomster - Sällsynt i lösbottenmyrar.

Artlista för Brändöskäret

Lummerväxter

Revlumner - Mindre allmän i skogsmark.

Fräkenväxter

Åkerfräken - Mindre allmän på strandängar.

Ormtungeväxter

Ormtunga - Sällsynt på strandängar. Noterad vid Klubben.

Låsbräkenväxter

Låsbräken - Sällsynt på naturängar.

Nordlåsbräken - Mycket sällsynt på hållmarksängar.

Topplåsbräken - Mycket sällsynt på ängsmark i anslutning till gistgårdar.

Träjonväxter

Majbräken - Allmän i fuktig blandskog.

Stensötaväxter

Stensöta - Mycket sällsynt på hållmark.

Tallväxter

Gran - Mindre allmän och skogbildande.

Altaigran - Mindre allmän och skogbildande.

Tall - Mindre allmän.

Cypressväxter

En - Mindre allmän.

Videväxter

Grönvide - Allmän i albården.

Sälg - Mindre allmän i albården.

Porsväxter

Pors - Allmän på strandängar.

Björkväxter

Glasbjörk - Allmän i skogsmark och i albården.

Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården.

Slideväxter

Hästskräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.

Bergsyra - Mindre allmän på ängar, torrbackar, hållmarker och på sandiga stränder.

Ängssyra - Mindre allmän på ängar i anslutning till stugor och i albården.

Portlakväxter

Källört - Mindre allmän på fuktiga strandängar med sandigt underlag.

Nejlikväxter

Hönsarv - Sällsynt i hållmark.

Rödblära - Allmän i albården.

Strandglim - Mindre allmän på blockrika och sandiga stränder.

Ranunkelväxter

Revsmörblomma - Mindre allmän i anslutning till stugor.

Smörblomma - Mindre allmän i anslutning till stugor.

Korsblommiga

Kärrbräsa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Strandgyllen - Mindre allmän på steniga stränder.

Bergkärel - Mindre allmän på steniga stränder nära albården.

Fetbladsväxter

Gul fetknopp - Mindre allmän på hållmarker.

Siles hårväxter

Rundsilesår - Sällsynt i anslutning till hållkar.

Storsilesår - Sällsynt i anslutning till hållkar.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Vinbärsväxter

Skogsvinbär - Mindre allmän på torra marker.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän i anslutning till albården.

Rönn - Mindre allmän i albården.

Hjortron - Sällsynt i anslutning till hållkar.

Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.

Stenbär - Mindre allmän i frisk till fuktig skogsmark.

Hallon - Mindre allmän i albården och på klapperstensmarker.

Femfingerört - Sällsynt på hållmarksängar.

Kräkklöver - Allmän på leriga stränder.

Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.

Älgört - Allmän på stränder och i albården

Ärtväxter

Strandvial - Allmän på sandiga stränder.

Vitklöver - Sällsynt i anslutning till stugor.
Kråkvicker - Allmän på strandängar och i anslutning till stugor.

Kärrvial - Allmän på fuktiga strandängar.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på strandängar.

Violväxter

Norrlandsviol - Mindre allmän på sandiga strandängar och på håll- och klapperstensfält.

Dunörtsväxter

Mjölkört - Mindre allmän på strandängar.
Kärrdunört - Sällsynt på fuktiga strandängar.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Strätta - Mindre allmän på strandängar.
Strandkvanne - Sällsynt på steniga stränder.
Kärrsilja - Sällsynt på fuktiga strandängar.

Pyrolaväxter

Ögonpyrola - Sällsynt i fuktig albård.

Ljungväxter

Skvattram - Mindre allmän i fuktig skogsmark.
Lingon - Allmän, skogsmarksart.
Blåbär - Allmän, skogsmarksart.
Odon - Mindre allmän i fuktig skogsmark.
Tranbär - Sällsynt i anslutning till hällkarens torvbildning.
Dvärgtranbär - Sällsynt i anslutning till hällkarens torvbildning.

Kråkbärsväxter

Nordkråkbär - Allmän i skog och på myrar.

Viveväxter

Topplösa - Allmän på fuktiga strandängar.
Skogsstjärna - Allmän skogsmarksart.

Vattenklöverbväxter

Vattenklöver - Allmän på fuktiga strandängar.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lejongapsväxter

Ärenpris - Mindre allmän på ängsmarker.
Strandveronika - Sällsynt på steniga stränder.
Strandögontröst - Allmän på strandängar.
Kärrspira - Allmän på fuktiga strandängar.
Ängsskallra - Sällsynt i ängsmark.
Gulsporre - Sällsynt i anslutning till stugor.

Grobladsväxter

Gulkämpar - Mindre allmän på grusiga strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän skogsmarksart.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albården och på strandängar.

Korgblommiga

Gullris - Mindre allmän, skogsmarksart.
Kattfot - Sällsynt på naturängar.
Röllika - Allmän i anslutning till stugor.
Renfana - Mindre allmän på strandängar
Höstfibbla - Mindre allmän.

Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.

Ogräsmaskros - Mindre allmän.

Sältingväxter

Kärrsälting - Allmän på strandängar.
Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Ånate - Allmän som bottenväxt i havet.

Liljeväxter

Ekorrbar - Mindre allmän i skog och i albården.
Liljekonvalj - Sällsynt i frodig strandlövsog.

Tågväxter

Östersjötåg - Allmän på strandängar.
Salttåg - Allmän på strandängar.

Ängsfryle - Mindre allmän i gräsmark.
Vårfryle - Sällsynt i skogsmark.

Gräs

Rörflen - Mindre allmän på steniga stränder.
Krypven - Allmän på strandängar.
Madrör - Allmän på strandängar.
Tuvtåtel - Mindre allmän i anslutning till stugor.
Gultåtel - Mindre allmän på steniga strandängar.
Kruståtel - Allmän i skogsmark och torr ängsmark.
Tuvtåtel - Allmän i alla typer av gräsmark.
Blåtåtel - Allmän på strandängar och i kärr.
Bergslok - Mindre allmän i strandlövskog.
Ängsgröe - Mindre allmän i gräsmark.
Rödsvingel - Allmän på strandängar och i gräsmark.
Fårsvingel - Mindre allmän på torr ängsmark, berghällar och i klapperstensfält.
Strandråg - Sällsynt på sandiga strandängar.

Halvgräs

Foto Sture Westerberg

Ullsäv - Sällsynt i anslutning till hällkar.

Knappsäv - Allmän på leriga strandängar.
Agsäv - Allmän på leriga strandängar.
Strängstarr - Mindre allmän i anslutning till hällkar.
Taggstarr - Sällsynt i anslutning till hällkar.
Gråstarr - Mindre allmän på strandängar och i albården.
Nickstarr - Mindre allmän i torr skogs- och ängsmark.
Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.
Styltstarr - Sällsynt i anslutning till hällkar.
Liten ärtstarr - Allmän på strandängar.
Sumpstarr - Mindre allmän i hällkar.
Slidstarr - Allmän i frisk skogsmark och på ängar.
Trådstarr - Mindre allmän i hällkar.

Orkidéer

Nattviol - Sällsynt i frisk rished. Noterad nära kyrkan.

Saxskäret

Kartblad: 24M Brändön ruta 7e
Areal: 188 ha
Höjd: 15 m
Markägare: privat
Skogsmark: ~ 188 ha

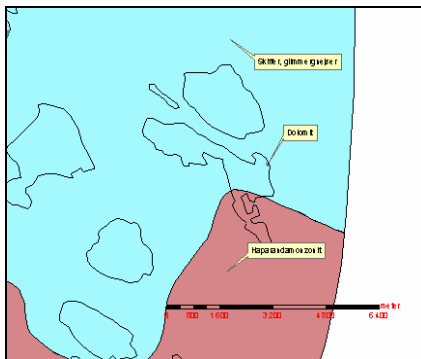

Läge

Saxskäret ligger söder om Esterön i yttre delen av Luleå skärgård ca 16 km O om Lövsjär.

Berggrund

Berggrunden består till stor del av mörk skiffer. På östra sidan finns inslag av haparandiorit och haparandamonzonit.

Naturbeskrivning

Genom landhöjningen har Saxskäret och Uddskäret vuxit samman. Stränderna är genomgående blockrika men på den sydöstra sidan finns en mindre sandstrand. På den svagt kuperade ön finns över den centrala delen en östvästlig höjdrygg där häll- och klapperstensmarker ingår. Längs den östra sidan, i mera skyddade lägen finns botaniskt intressanta strandängar.

Större delen av ön täcks av barrskog av naturskogstyp där altaigran dominerar tillsammans med gran. Uppe på höjdryggen och i anslutning till våtmarker växer en gles tallskog. Inslag av glas- och vårtbjörk, gråal, rönn och asp ingår i barrskogen. En mindre del av öns skogar avverkades efter stormen 1985. Men fortfarande återstår intressanta naturskogar där hotade arter ingår.

Några större våtmarker förekommer inte. På norra sidan ligger ett stråk av långsmala myrar med små gölsystem. På nordöstra sidan av höjdryggen finns ett svagt sluttande rikkärr.

Flora

Strandängen i sundet mellan Saxskäret och Uddskäret hyser arter som *ormtunga*, *strand-* och *klapperögontröst*. I anslutningen till rikärret noterades *ängsnycklar*, *gräsull* och *östersjötåg*. Ett mindre bestånd av *smalfräken* påträffades i strandgranskogen på södra sidan av ön. Arten som har ett mycket östligt läge är mycket ovanlig i Luleå skärgård.

Fåglar

Olika arter av änder uppträder rikligt i de grunda och skyddade vikarna. *Rödbenan* ses på de grunda och leriga stränderna vilka utgör ypperliga matplatser och häckningsbiotoper. Inne på ön hördes bl a *koltrast* och *gärdsmyg*.

Artlista för Saxskäret

Lummerväxter

Revlummer - Allmän barrskogsart.

Fräkenväxter

Åkerfräken - Mindre allmän på leriga strandängar.

Skogsfräken - Allmän skogsmarksart.

Ängsfräken - Sällsynt i fuktig granskog

Sjöfräken - Mindre allmän på leriga stränder.

Trädfräken - Sällsynt i strandgranskog. Noterad på södra sidan av ön.

Ormtungeväxter

Ormtunga - Mindre allmän på skyddade strandängar.

Kärrbräkenväxter

Hultbräken - Mindre allmän i frisk till fuktig skogsmark.

Träjonväxter

Nordbräken - Sällsynt på frisk till fuktig skogsmark.

Skogsbräken - Allmän i albården.

Tallväxter

Gran - Mindre allmän skogbildande.

Altaigran - Allmän och skogbildande.

Tall - Mindre allmän på grövre moränmarker, hållmarker och klapperstensfält och längs myrkanter.

Cypressväxter

En - Mindre allmän på grövre moränmarker, på torrängar och på myrar.

Videväxter

Grönvide - Mindre allmän i albården och längs myrkanterna.

Lappvide - Mindre allmän på myrar på strandängar och i albården.

Sälg - Mindre allmän i fuktig barrskog och i albården.

Asp - Mindre allmän i skogsmark och på klapperstensfält.

Porsväxter

Pors - Allmän på strandängar och i albården.

Björkväxter

Glasbjörk - Allmän, spridd i barrskog i albården och i lövkärr.

Vårtbjörk - Mindre allmän på grövre moränmarker och i albården.

Gråal - Allmän, beståndsbildande i albården.

Slideväxter

Hästkräppa - Mindre allmän på blockrika stränder.

Bergsyra - Mindre allmän på grusiga stränder.

Ormrot - Mindre allmän i albården.

Nejlikväxter

Saltarv - Mindre allmän på sandiga stränder.

Hönsarv - Sällsynt på strandängar.

Skogstjärnblomma - Mindre allmän i fuktig skog.

Rödblära - Allmän i albården.

Strandglim - Mindre allmän på blockrika och sandiga stränder.

Ranunkelväxter

Kabbleka - Mindre allmän i myrgölar.
Smörblomma - Mindre allmän på traktorvägar.
Revsörblomma - Sällsynt i sumpskogar och på traktorvägar.
Ängsruta - Sällsynt i albården.

Korsblommiga

Kärrbrämsa - Mindre allmän på fuktiga strandängar.
Strandgyllen - Sällsynt på leriga stränder.

Silesårväxter

Rundsilesår - Allmän i myrmark.
Storsilesår - Allmän i myrmark.

Slätterblommeväxter

Slätterblomma - Allmän på strandängar.

Vinbärsväxter

Skogsvinbär - Mindre allmän i anslutning till håll- och klapperstensmarker.

Rosväxter

Hägg - Mindre allmän i anslutning till albården.
Rönn - Allmän i albården, spridd i skogsmark.
Hjortron - Mindre allmän i sumpskog och på myr.
Åkerbär - Allmän i albården och på steniga strandängar.
Stenbär - Allmän i frisk till fuktig skogsmark.
Hallon - Mindre allmän i albården och på klapperstensmarker.
Smultron - Mindre allmän i rikare skogsmark, på torrbackar och hållmarker.
Kråklöver - Allmän på leriga stränder och på myrar.
Grönlandsgåsört - Mindre allmän på strandängar.
Älgört - Mindre allmän på stränder och i albården.

Ärtväxter

Strandvial - Mindre allmän på sandiga stränder.
Kråkvicker - Allmän på strandängar.
Kärrvial - Allmän på leriga strandängar.

Havtornsväxter

Havtorn - Mindre allmän på steniga strandängar.

Violväxter

Kärrviol - Allmän på fuktiga strandängar.

Norrlandsviol - Mindre allmän på strandängar och hållmarker.

Dunörtsväxter

Mjölkört - Mindre allmän på strandängar och på hyggen.

Hästsvansväxter

Hästsvans - Mindre allmän i grunda, skyddade vikar.

Kornellväxter

Hönsbär - Allmän i albården.

Flockblomstriga

Strätta - Mindre allmän på strandängar och i albården.
Strandkvanne - Sällsynt på steniga strandängar.

Pyrolaväxter

Vitpyrola - Mindre allmän i fuktig något rikare skogsmark och i albården.
Klockpyrola - Sällsynt i rikare skogsmark.
Klotpyrola - Allmän i albården och i fuktig skogsmark.
Björkpyrola - Allmän i skogsmark, i albården och på klapperstensfält.
Ögonpyrola - Mindre allmän i fuktiga skogar och i albården.

Ljungväxter

Skvattram - Mindre allmän i myrar.
Rosling - Allmän på myrar.
Mjölon - Mindre allmän på klapperstensfält, hållmarker.
Lingon - Allmän i skog.
Blåbär - Allmän i skog.
Odon - Mindre allmän i fuktig skog och på myrar och sänkor i hållmarkstallskog.
Tranbär - Allmän på myrar.
Dvärgtranbär - Sällsynt på i myrar.

Kråkbärsväxter

Nordkråkbär - Allmän på ristuvor i myr och i barrskog.

Viveväxter

Strandkrypa - Mindre allmän på steniga och grusiga strandängar.
Topplösa - Allmän på fuktiga strandängar och i skogskärr.
Skogsstjärna - Allmän i skogsmark och i albården.

Vattenklöreväxter

Vattenklöver - Mindre allmän i skogskärr, på myrar och på fuktiga strandängar.

Mårväxter

Vattenmåra - Allmän på strandängar.

Lejongapsväxter

Ängskovall - Allmän i albården.

Skogskovall - Allmän i albården och i frisk granskog.

Strandögontröst - Allmän på strandängar.

Ängskallra - Mindre allmän på strandängar.

Kärrenspara - Mindre allmän på leriga stränder.

Tätörtsväxter

Tätört - Mindre allmän i rikkärr.

Dybladträ - Mindre allmän i lösbottekärr.

Grobladsväxter

Guldkäppar - Mindre allmän på grusiga strandängar.

Kaprifolväxter

Linnea - Allmän i skog.

Vänderotsväxter

Strandvänderot - Allmän i albården och på strandängar.

Korgblommiga

Renfana - Mindre allmän på steniga stränder.

Klappermolke - Allmän på steniga strandängar.

Hagfibbla - Mindre allmän i frisk blandskog.

Sältingväxter

Kärrensälting - Allmän på strandängar och i rikkärr.

Havssälting - Allmän på strandängar.

Nateväxter

Ålnate - Allmän havsbottenväxt.

Liljeväxter

Ekorrhör - Allmän i skogsmark.

Tågväxter

Trådtåg - Mindre allmän i myr.

Östersjötåg - Allmän på strandängar och sällsynt i rikare kärr.

Salttåg - Allmän på strandängar.

Myrtåg - Mindre allmän på fuktiga strandängar.

Ängsfryle - Mindre allmän på traktorvägar.

Vårfryle - Allmän i skogsmark.

Gräs

Vass - Mindre allmän i skyddade vikar och i rikare kärr.

Vårbrodd - Mindre allmän på traktorvägar.

Hässlebrodd - Mindre allmän i fuktig barrskog och i albården.

Storven - Mindre allmän på strandängar.

Krypven - Allmän på strandängar.

Madror - Allmän på strandängar, mindre allmän i kärr.

Gultåtel - Mindre allmän på steniga strandängar.

Kruståtel - Allmän i skogsmark.

Tuvtåtel - Mindre allmän på traktorvägar.

Blåtåtel - Allmän på strandängar och på myrar.

Ängsgröe - Mindre allmän på traktorvägar.

Rödsvingel - Allmän på strandängar

Fårsvingel - Mindre allmän på berghällar och i klapperstensfält.

Lundelm - Sällsynt i albården.

Strandråg - Sällsynt på sandiga strandängar.

Halvgräs

Ängsull - Allmän på fuktiga strandängar och på myrar.

Tuvull - Allmän på myrar och spridd på fuktiga stränder.

Gräsull - Sällsynt i översilningskärr.

Tuvsäv - Allmän på myrar.

Ullsäv - Mindre allmän på myrar.

Knappsäv - Allmän på leriga strandängar.

Agnsäv - Allmän på leriga strandängar.

Blåsäv - Sällsynt vid skyddade vikar.

Nålstarr - Mindre allmän i myrar.

Strängstarr - Mindre allmän i myrar.

Klapperstarr - Sällsynt på strandängar.

Trindstarr - Sällsynt i rikare kärr.

Gråstarr - Allmän på strandängar och i albården.

Hundstarr - (tuvad) Allmän på strandängar.

Norrlandsstarr - Allmän på fuktiga strandängar.

Knagglestarr - Sällsynt i rikare kärr.

Liten ärtstarr - Allmän på strandängar.

Sumpstarr - Mindre allmän på myrar och i skogskärr.

Trådstarr - Mindre allmän på myrar.

Flaskstarr - Allmän på fuktiga strandängar och på myrar.

Blåstarr - Sällsynt i skogskärr.

Orkidéer

Jungfru Marie nycklar - Mindre allmän på myrar och i fuktig barrskog.

Korallrot - Mindre allmän i albården.

Ängsnycklar - Sällsynt i rikkärr..

Spindelblomster - Mindre allmän i fuktig barrskog.

